

Försättsblad Prov Original

Kurskod	Provkod	Tentamensdatum
S V 0 0 5 G	M 2 1 0	2 0 1 8 - 0 4 - 1 3
Kursnamn	Svenska språket GR (A)	
Provnamn	Språkbeskrivning	
Ort	Sundsvall	
Termin	V18	
Ämne	Svenska språket	

MITTUNIVERSITETET
Avdelningen för humaniora
Jenny Stegermark
(010-1428013)

Svenska språket GR (A), SV005G
Språkbeskrivning
Den 13 april 2018
kl. 8.00 – 13.00

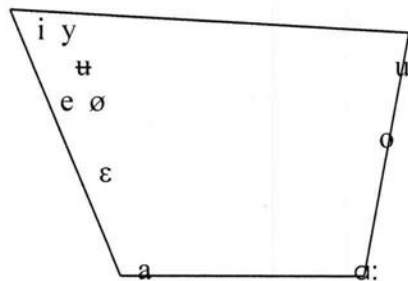
Kod: _____

Försök att svara utförligt, men ändå kortfattat på frågorna. **Skriv på lösa blad om svarsutrymmet är för litet – inte på baksidorna!** Inga hjälpmedel är tillåtna. (Texten är hämtad ur boken *LasseMajas detektivbyrå: Skolmysteriet* av Martin Widmark, 2006 S. 30–39).

Tentamen består av två delar. Den första omfattar huvudsakligen fonetik, fonologi, semantik och morfologi, den andra syntax, ordföljd och informationsstruktur. Skrivningen ger maximalt 100 poäng fördelade på 50 poäng per del. För ett godkänt resultat krävs minst 60 % på varje del, dvs. minst 30 poäng. Vid underkänt på en av delarna tenderas endast denna om.

LYCKA TILL!

1. Figuren nedan kallas för vokalfyrsiding. Förklara vad denna figur (här mycket förenklad) (3 p)
illustrerar och sätt det i relation till kriterier som man använder för att beskriva vokaler.

2. Den grundläggande principen för svensk stavning är ett ljud = ett tecken. Det finns dock många undantag. Ange minst tre undantag där man inte följer denna princip. Illustrera med exempel (2 p)

3. Vilka kriterier använder man för att definiera ordklasser? Välj ett kriterium och beskriv det utförligt. Illustrera gärna med exempel från texten i uppgift 8. (3 p)

4. Förklara och ange exempel, gärna från texten i uppgift 8. (4 p)

a) skillnaden mellan fonem och morfem.

b) skillnaden mellan sammansättning och avledning.

5. Vad menas med kongruensböjning? Förklara begreppet och illustrera gärna med exempel från texten i fråga 8. (4 p)

6. I textutdraget nedan finns flera verb. Sortera samtliga verb i grupper av finita och infinita. (4 p)

Sommarstugor och sportbilar.

Efter skolan den dagen sitter Lasse och Maja på sitt deckarkontor och snackar. Maja har hållt upp var sitt glas saft som står på bordet. Vad menade fröken tror du? frågar Lasse. Hon sa att det var bättre förr. Så säger de äldre bara för att göra oss barn avundsjuka.

finita verb: _____

infinita verb: _____

7. Skriv följande ord, tagna ur texten nedan, i den form som anges. (2 p)

<i>kontrollera</i>	supinum	
<i>dyrt</i>	komparativ	
<i>äldre</i>	positiv (adjektivets grundform), neutrum, singularis	
<i>kopior</i>	bestämd form singularis, genitiv	

8. Ange vilken ordklass de understrukna orden i texten nedan tillhör. (Som ordklassbeteckning räknas: substantiv, adjektiv, pronomen, artikel, räkneord, verb, particip, adverb, verbpartikel, preposition, konjunktion, subjunktion, infinitivmärke, interjektion.) (22 p)

- 1 Efter skolan den dagen sitter Lasse och Maja på sitt deckarkontor och snackar. Maja **har hållt upp** var sitt glas saft som står på bordet. Vad menade fröken tror du? frågar Lasse. Hon sa att det var bättre förr. Så säger de äldre bara för att göra oss barn avundsjuka. Vi kan ju aldrig kontrollera hur det var innan vi **var födda!**
- 5 – Men det känns som att hon menade, något speciellt, fortsätter Lasse. Men jag kan inte sätta fingret på vad det är...
- Jag tycker att vi ska fundera på varifrån alla falska sedlar kommer i stället, säger Maja. Hela stan är ju full av dem. Du såg ju hur ledsna och arga Zorban, Sara och prästen var.
- Pengar och pengar! suckar Lasse och tar en klunk av saften. Det verkar som att allt handlar om pengar. Fröken Gun får inte ens ta kopior till oss elever därför att det är för dyrt. Och rektorn som skriver långa listor över allt som är förbjudet.

<i>efter</i>	_____	<i>aldrig</i>	_____
<i>deckarkontor</i>	_____	<i>men</i>	_____
<i>vad</i>	_____	<i>att (rad 7)</i>	_____
<i>att (rad 3)</i>	_____	<i>Maja</i>	_____
<i>dyrt</i>	_____	<i>över</i>	_____

- a) Ge belägg på följande företeelser ur texten ovan. Ange **ett** (och endast ett) exempel på varje företeelse och den rad där det förekommer.

personligt pronomen _____ rad _____	subjunktion _____ rad _____
konjunktion _____ rad _____	adverb _____ rad _____
supinum _____ rad _____	particip _____ rad _____
obestämd artikel _____ rad _____	adjektiv _____ rad _____

- b) Ange tempus för de fetstilta verbfraserna *har hållt upp* (rad 1) och *var födda* (rad 3).

har hållt upp _____ *var födda* _____

- c) Ange vilken sorts fraser följande uttryck utgör.

alla falska sedlar _____ *på sitt deckarkontor* _____

9. Visa hur följande ord är uppbyggda. Bestäm varje morfem. Använd gärna trädidiagram. (Dela (6 p)
upp ordet i morfem, notera under varje rotmorfem vilken ordklass det tillhör och vid varje
avledningsmorfem om det är ett prefix eller ett suffix, ange tydligt om det rör sig om en
avledning eller en sammansättning).

HÖRNSOFFORNA

MOBILTELEFONANVÄNDARE

OSPECIFIERAD

SJUKHUSAVDELNINGSRÅDEN

***** DEL 2 *****

10. Skriv meningar som innehåller sådana ord, fraser, konstruktioner eller satser som beskrivs nedan. Stryk under det som efterfrågas och endast det!

(4 p)

a) en mening som består av två huvudsatser _____

b) en relativsats _____

c) en huvudsats med ett adverbial i fundamentet _____

d) en sats med rak ordföljd _____

11. Stryk under samtliga bisatser i nedanstående text, förstagradsbisatser med ett enkelt streck, andragsbissatser med dubbelt streck osv. Stryk under alla ord som hör till respektive bisats.

(10 p)

– Jag tycker att vi ska fundera på varifrån alla falska sedlar kommer i stället, säger Maja. Hela stan är ju full av dem. Du såg ju hur ledsna och arga Zorban, Sara och prästen var.

– Pengar och pengar! suckar Lasse och tar en klunk av saften. Det verkar som att allt handlar om pengar. Fröken Gun får inte ens ta kopior till oss elever därför att det är för dyrt. Och rektorn som skriver långa listor över allt som är förbjudet.

– Men vänta ... , säger Maja.

Hon reser sig hastigt ur fåtöljen och går och hämtar sitt anteckningsblock och en penna. Lasse tittar intresserat på henne. Han förstår att hon antagligen har kommit på något viktigt.

– Vad sa rektorn när han var inne i vårt klassrum? frågar Maja när hon har satt sig igen.

– Att det var förbjudet med: tuggummi, serietidningar, mobiltelefoner, och – jag kommer inte ihåg allt.

– Men, vad sa han mer? När fröken frågade om hon fick ta kopior?

– Att hon inte fick det, svarar Lasse, utan att förstå vad det har med de förfalskade sedlarna att göra.

– Och varför inte? fortsätter Maja. – Därför att någon hade ... kopierat ... i smyg. Maja! ropar Lasse. Du är ett geni!

12. Ta ut primära satsdelar i nedanstående meningar. (Primära satsdelar: subjekt, predikat, objekt, predikativ, adverbial, agent). När du har fått in alla ord i någon satsdel behöver du **inte** gå vidare och analysera inne i satsdelarna. (8 p)

Hon reser sig hastigt ur fåtöljen och går och hämtar sitt anteckningsblock och en penna.

Han förstår att hon antagligen har kommit på något viktigt.

Vi sammanfattar.

Vad vet vi?

Hon sa att det var bättre förr.

13. Gör en fullständig analys av nedanstående mening. Ange såväl primära som sekundära satsdelar. (3 p)

Rektor Ahlberg, som har jobbat många år på skolan, är en vän av ordning.

14. Ange satsdelsbeteckning för de understrukna leden i textavsnittet nedan. (4 p)

1. Rektor Ahlberg som har jobbat många år på skolan, är en vän av ordning. Han skilde sig förra året. Nu har han köpt en ny sportbil och verkar vilja leva det ljuva livet.

– Men, han tycks inte vidare glad för det, säger Maja. Han är sur och arg och skriver långa listor över allt som är förbjudet. Lasse fortsätter:

2. Fröken Gun är den som har jobbat längst på skolan. Hon har till och med haft polismästaren som elev. Fröken Gun behöver säkert pengarna. Vi hörde ju i dag hur orolig hon är inför framtiden som pensionär.

– Men är det verkligen möjligt? säger Maja och kliar sig med pennan bakom örat. Att hon har haft polismästaren som elev menar jag? Jo, kanske förresten.

han

nu

en ny sportbil

glad

sur och arg

Fröken Gun

behöver

säkert

15. Vanliga inlärarfel (andraspråksfel) är brott mot följande regler: FV-2 (det finita verbet på andra plats i huvudsatsen), BIFF (i *Bisatsen är Inte Före det Finita verbet*), bestämdhet, kongruens, tempus. Bryter nedanstående skribent mot någon av nämnda regler? Förklara minst tre av reglerna och ge minst ett exempel från nedanstående text för varje regel!

(6 p)

Jag bor på Solvägen 22C i en lägenhet som har nummer åttiofem. När man kommer in du kan se ett stort fönster med en gardin. Till vänster det finns ett stort skrivbord med massor av böcker och saker. Framför skrivbordet det står en blå stol. På skrivbord det står ett litet tavla och min dator. Till höger står en liten byrå. På byrå finns massor av saker och i byrå finns mina kläder. Till höger i rummet finns en liten säng. Jag bruka ligger i sängen när jag läser och när jag behöver inte gå till skolan.. Jag har ingen matta, ingen TV, ingen soffa, ingen fåtölj, ingen spegel och ingen bokhylla i mitt rum. Men jag alltid trivs där!

16. Ange fullständiga rubriker (inte förkortningar!) för spalterna i nedanstående satsschema för svenska huvudsatser. Skriv därefter in nedanstående text i fältschemat – en huvudsats på varje rad.

(11 p)

– Vad menade fröken? Hon sa att det var bättre förr.

– Så säger de äldre bara för att göra oss barn avundsjuka. Vi kan ju aldrig kontrollera hur det var innan vi var födda! (...)

Hon reser sig hastigt ur fätöljen och går och hämtar sitt anteckningsblock och en penna. Lasse tittar intresserat på henne. Han förstår att hon antagligen har kommit på något viktigt.

– Vad sa rektorn när han var inne i vårt klassrum? frågar Maja när hon har satt sig igen.

Förfält	Mittfält			Slutfält			
	Finis verb		Satsadverbial	Infinita verb	Verbpartikel	Objekt, predikativ, egentligt subjekt	

